

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος Διδακτικού Σεναρίου:

Εκπαιδευτικοί, μαθήματα και μαθητές – περιγράφω και σχολιάζω

Βαθμίδα Εκπαίδευσης:

Γυμνάσιο

Στοχευμένο κοινό:

Μεικτή ομάδα (αγόρια, κορίτσια) μαθητών της Α΄ Γυμνασίου με ελάχιστες βασικές γνώσεις ιταλικών (επίπεδο κατά Κ.Ε.Π.Α. Α1), καλές γνώσεις Αγγλικών, ομοιογενής γνώση της μητρικής και καλή κοινωνική αλληλεπίδραση στο τμήμα. Διαθέτουν αρκετό ενδιαφέρον για την εκμάθηση της ιταλικής και συνεργάζονται καλά σε παιγνιώδεις μαθησιακές προτάσεις. Η διαδικασία προτείνεται για τις αρχές της σχολικής χρονιάς.

Γλώσσα:

Ιταλικά

Επίπεδο γλωσσομάθειας (σύμφωνα με το ΕΠΣ-ξγ):

A1+

Περιγραφή επικοινωνιακού σκοπού:

Οι μαθητές στο τέλος της διδακτικής παρέμβασης θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν σωστά τη δομική γνώση, όσον αφορά στο σχηματισμό των γενών στα ουσιαστικά που περιγράφουν φυσικό γένος και επάγγελμα ή ιδιότητα ανθρώπου. Ακόμα θα είναι σε θέση να περιγράφουν με απλές προτάσεις τις προτιμήσεις τους για συγκεκριμένα μαθήματα και να ορίζουν σε απλή μορφή τις συμπάθειές τους σε άτομα του άμεσου περιβάλλοντός τους.

Θεματικό πεδίο:

Εκπαίδευση

Θεματική εστίαση:

Οι μαθητές γνωρίζουν τα γνωστικά αντικείμενα του σχολείου στην ιταλική γλώσσα. Παράλληλα αναγνωρίζουν και μαθαίνουν τις περιγραφές των εκπαιδευτικών και τη διάκριση του φύλου στην επαγγελματική περιγραφή των εκπαιδευτικών.

Επιμέρους δείκτες επικοινωνιακής επάρκειας (σύμφωνα με το ΕΠΣ-ΞΓ):

- Να κατανοούν που αναφέρεται ένα σύντομο, πολύ απλά δομημένο πληροφοριακό ή περιγραφικό κείμενο αυθεντικού λόγου (ανακοίνωσης, πινακίδας, καταλόγου, αφίσας, σημειώματος, ηλεκτρονικής επιστολής) το οποίο αναφέρεται σε τυπικές καταστάσεις ή ανάγκες της καθημερινής ζωής. (A1-1)
- Να συντάσσουν απλές προτάσεις δίνοντας πληροφορίες για τον εαυτό τους, την οικογένειά τους, τους φίλους ή γνωστούς τους ή το άμεσο περιβάλλον τους, (π.χ. πού μένουν, τί τους περιβάλλει, με τί ασχολούνται, κ.λπ.) ή να συμπληρώνουν (π.χ. σε έντυπο ξενοδοχείου ή έντυπο για αγορά κάποιου προϊόντος, σε αίτηση, κ.λπ.) τα προσωπικά τους στοιχεία, όπως όνομα, ηλικία, ημερομηνία γέννησης, εθνικότητα, διεύθυνση κ.ο.κ. (A1-11)

- Να συντάσσουν σύντομα κείμενα διαπροσωπικής επικοινωνίας (φιλική επιστολή, κάρτα, σημείωμα, ηλεκτρονικό μήνυμα) στέλνοντας χαιρετισμούς (π.χ. από διακοπές), δίνοντας ή ζητώντας πληροφορίες από άλλους. (Α1-12)

Γλωσσικά μέσα

Γραμματική:

- ρήματα (κλίση ενεστώτα)
- απλές προτάσεις με συμφωνία υποκειμένου - ρήματος
- επιρρήματα
- κλίση ουσιαστικών ονομαστική
- γένη ουσιαστικών (φυσικά γένη)

Λεξιλόγιο:

- γνωστικά αντικείμενα
- εκπαίδευση (εκπαιδευτικοί, μαθητής, μαθήτρια, μάθημα)
- επιρρήματα χαρακτηρισμού διαδικασιών (καλός, ενδιαφέρον, βαρετός)

Κειμενικά είδη:

- πολυμορφικά κείμενα (ΚΓ – ΠΓ)
- σύντομες περιγραφές (ΚΓ – ΠΓ)
- ψηφιακό κείμενο (ηλεκτρονικό μήνυμα) (ΠΓ)
- Εκφώνηση άσκησης/δραστηριότητας (όπως γλωσσικές ασκήσεις/δραστηριότητες) (ΚΓ)
- Σχέδια, σκίτσα (ΚΓ)

Β. ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Διάρκεια σεναρίου:

4 διδακτικές ώρες, μη συνεχόμενες

Τρόπος εργασίας των μαθητών:

ατομική εργασία στην τάξη, ομαδική εργασία σε дуάδες, συνεργασία στο τμήμα

Προβλεπόμενο υποστηρικτικό υλικό (διδακτικό υλικό, πηγές):

- παραδοσιακά εποπτικά μέσα
- φορητές συσκευές με δυνατότητα σύνδεσης στο διαδίκτυο (BYOD)
- υπολογιστές εργαστηρίου πληροφορικής
- έντυπα λεξικά
- διδακτικό εγχειρίδιο του σχολείου, τόμος Α

Σχόλια-παρατηρήσεις:

Το σενάριο απευθύνεται σε μαθητές που βρίσκονται στην αρχή της φοίτησής τους στο Γυμνάσιο και φέρνουν μαζί τους περιορισμένες βασικές γνώσεις της γραμματικής. Παράλληλα, οι μαθητές αυτοί είναι συνηθισμένοι να εργάζονται περισσότερο σε θυμικό επίπεδο και να αποκτούν τη γνώση τους μέσα από παιγνιώδεις δραστηριότητες. Το σενάριο προάγει σε περιορισμένο βαθμό τον ψηφιακό γραμματισμό, ενώ επιδιώκει την ενίσχυση του γλωσσικού γραμματισμού μέσα από θετικές εμπειρίες, ενεργοποιώντας την καλλιτεχνική παρορμητικότητα των μαθητών αυτής της ηλικίας. Παράλληλα γίνεται μία πρώτη προσπάθεια οι μαθητές να μάθουν να χρησιμοποιούν ενημερωτικό υλικό όπως έντυπο ή ψηφιακό λεξικό και να

συνηθίσουν στην κατανόηση απλών οδηγιών εργασίας στη γλώσσα στόχο. Αξίζει να σημειωθεί εδώ, ότι στο σύνολο της διδακτικής παρέμβασης ο ρόλος του / της εκπαιδευτικού είναι συμβουλευτικός και υποστηρικτικός και δεν απαιτείται μετωπική διδασκαλία του αντικειμένου, εξαιτίας του γεγονότος ότι η παρουσίαση και ο έλεγχος της νέας γνώσης γίνεται μέσω του υλικού.

Γ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Γνωστική διεργασία: *[Βιώνοντας το γνωστό]*

- **Βήμα 1ο:** Οι μαθητές καλούνται να διαβάσουν σε ένα σύντομο εισαγωγικό κείμενο (ΦΕ δραστηριότητα 1) τον ορισμό της επικοινωνιακής περίπτωσης, στην οποία θα κινηθεί η διδακτική παρέμβαση, με τη συνοδεία ενός εικονικού μαθητή.
- **Βήμα 2ο:** Μέσα από σαφείς απεικονίσεις γνωστικών αντικειμένων οι μαθητές αναγνωρίζουν στο ΦΕ #2 τον άμεσο συσχετισμό γνωστικών αντικειμένων της ελληνικής και των αντίστοιχων ιταλικών τους αποδόσεων.
- **Βήμα 3ο:** Οι μαθητές καλούνται (ΦΕ δραστηριότητα 2) να αντιστοιχίσουν τις λέξεις με τις αντίστοιχες εικόνες, ώστε να δημιουργηθεί ένας ορίζοντας προσμονής για τις επόμενες διαδικασίες και παράλληλα οι μαθητές να εισαχθούν στο γλωσσικό αντικείμενο «μαθήματα στα ιταλικά».

Γνωστική διεργασία: *[Βιώνοντας το νέο - Αξιολόγηση]*

- **Βήμα 1ο:** Οι μαθητές καλούνται, με τη χρήση έντυπου λεξικού ή ψηφιακών μέσων, να αναγνωρίσουν και να ονοματίσουν τα επόμενα γνωστικά αντικείμενα, αντιστοιχίζοντας τις εικονογραφήσεις με τις λέξεις στο ΦΕ [δραστηριότητα 3. (Η δραστηριότητα αυτή παραπέμπει έμμεσα στην τυπολογία των διαδικασιών αξιολόγησης των μαθητών σύμφωνα με την ισχύουσα Υπουργική Απόφαση)].
- **Βήμα 2ο:** Οι μαθητές καλούνται στη συνέχεια να ανταλλάξουν τις απόψεις τους με τους συμμαθητές τους και να συμπληρώσουν – τροποποιήσουν τις απαντήσεις τους ανάλογα. Το βήμα αυτό αποτελεί διαδικασία αυτοαξιολόγησης και ανατροφοδότησης των μαθητών. Το βήμα αυτό δεν υποστηρίζεται από ξεχωριστό ΦΕ και οι οδηγίες δίδονται από τον / την εκπαιδευτικό.

Γνωστική διεργασία: *[Εννοιολογώντας με ορολογία - Αξιολόγηση]*

- **Βήμα 1ο:** Οι μαθητές καλούνται στο ΦΕ #4a να αντιστοιχίσουν τους εκπαιδευτικούς στα αντίστοιχα γνωστικά αντικείμενα. Δημιουργούν με τον τρόπο αυτό ένα ατομικό γλωσσάριο, το οποίο θα αξιοποιηθεί στην επόμενη διαδικασία.
- **Βήμα 2ο:** Οι μαθητές καλούνται να δημιουργήσουν σύντομες περιγραφικές προτάσεις σύμφωνα με το παράδειγμα του Φύλλου Εργασίας #4b. Ενισχύεται με τον τρόπο αυτό το ατομικό γλωσσάριο που έχουν σχηματίσει, ενώ προετοιμάζεται η διεργασία της εννοιολόγησης με θεωρία, ως προς τα γένη των ουσιαστικών.
- **Βήμα 3ο:** Οι μαθητές καλούνται στη συνέχεια να ανταλλάξουν τις απόψεις τους με τους συμμαθητές τους και να συμπληρώσουν – τροποποιήσουν τις απαντήσεις τους ανάλογα. Το βήμα αυτό αποτελεί διαδικασία αυτοαξιολόγησης και ανατροφοδότησης των μαθητών. Το βήμα αυτό δεν υποστηρίζεται από ξεχωριστό ΦΕ και οι οδηγίες δίδονται από τον / την εκπαιδευτικό.

Γνωστική διεργασία: *[Εννοιολογώντας με θεωρία - Αξιολόγηση]*

- **Βήμα 1ο:** Οι μαθητές καλούνται στο ΦΕ δραστηριότητα 5 να παρατηρήσουν παραδείγματα σχηματισμού ουσιαστικών που περιγράφουν επαγγέλματα / ιδιότητες ανθρώπων.
- **Βήμα 2ο:** Στη συνέχεια, οι μαθητές καλούνται να συμπληρώσουν ένα ημιτελές κείμενο ορισμού, βασιζόμενοι στις παρατηρήσεις τους. Με τον τρόπο αυτό δημιουργούν ατομικό θεώρημα σχετικά με το σχηματισμό των ουσιαστικών που περιγράφουν επαγγέλματα ή ιδιότητες ανθρώπων στα ιταλικά.

- **Βήμα 3ο:** Οι μαθητές καλούνται να εφαρμόσουν εμπειρικά τον κανόνα σε σύντομα παραδείγματα, ανακαλύπτοντας με τον τρόπο αυτό την κανονικότητα της διαδικασίας και διευρύνοντας παράλληλα κατά το ελάχιστο το εύρος εφαρμογής του κανόνα και σε άλλου τομείς της καθημερινής ζωής.
- **Βήμα 4ο:** Οι μαθητές καλούνται στη συνέχεια να ανταλλάξουν τις απόψεις τους με τους συμμαθητές τους και να συμπληρώσουν – τροποποιήσουν τις απαντήσεις τους ανάλογα. Το βήμα αυτό αποτελεί διαδικασία αυτοαξιολόγησης και ανατροφοδότησης των μαθητών. Το βήμα αυτό δεν υποστηρίζεται από ξεχωριστό ΦΕ και οι οδηγίες δίδονται από τον / την εκπαιδευτικό.

Γνωστική διεργασία: [Αναλύοντας με λειτουργικό τρόπο - Αξιολόγηση]

- **Βήμα 1ο:** Οι μαθητές καλούνται στο ΦΕ δραστηριότητα 6, μέσα από την παραγωγή γραπτού λόγου, να δημιουργήσουν ένα μοντέλο εφαρμογής της θεωρίας της προηγούμενης διαδικασίας. Η ανάθεση σε ομαδική εργασία στοχεύει στην διευκόλυνση των ασθενέστερων μαθητών, οι οποίοι μέσα από τη συνεργατική μάθηση θα αποκτήσουν το γνωστικό υλικό χωρίς άγχος απόρριψης.
- **Βήμα 2ο:** Οι μαθητές καλούνται στη συνέχεια να ανταλλάξουν τις απόψεις τους με τους συμμαθητές τους και να συμπληρώσουν – τροποποιήσουν τις απαντήσεις τους ανάλογα. Το βήμα αυτό αποτελεί διαδικασία αυτοαξιολόγησης και ανατροφοδότησης των μαθητών. Το βήμα αυτό δεν υποστηρίζεται από ξεχωριστό ΦΕ και οι οδηγίες δίδονται από τον / την εκπαιδευτικό.

Γνωστική διεργασία: [Αναλύοντας με κριτικό τρόπο - Αξιολόγηση]

- **Βήμα 1ο:** Οι μαθητές καλούνται στο ΦΕ δραστηριότητα 7 να μελετήσουν ένα κείμενο και να εντοπίσουν ασυνέπειες, ως προς τα γνωστικά αντικείμενα, τις θυμικές περιγραφές και τις περιγραφές των εκπαιδευτικών, στο σύντομο μήνυμα. Για τη βοήθεια των μαθητών, τα ζητούμενα στοιχεία υπογραμμίζονται.
- **Βήμα 2ο:** Οι μαθητές καλούνται να αναδιατυπώσουν το αρχικό κείμενο, τροποποιώντας τα υπογραμμισμένα στοιχεία, έτσι ώστε το τελικό κείμενο να ανταποκρίνεται στην αρχική επικοινωνιακή περίσταση που περιγράφεται στην οδηγία της εργασίας του Φύλλου Εργασίας δραστηριότητα 7.
- **Βήμα 3ο:** Οι μαθητές καλούνται στη συνέχεια να ανταλλάξουν τις απόψεις τους με τους συμμαθητές τους και να συμπληρώσουν – τροποποιήσουν τις απαντήσεις τους ανάλογα. Το βήμα αυτό αποτελεί διαδικασία αυτοαξιολόγησης και ανατροφοδότησης των μαθητών. Το βήμα αυτό δεν υποστηρίζεται από ξεχωριστό ΦΕ και οι οδηγίες δίδονται από τον / την εκπαιδευτικό.

Γνωστική διεργασία: [Εφαρμόζοντας με κατάλληλο τρόπο - Αξιολόγηση]

- **Βήμα 1ο:** Οι μαθητές καλούνται στο ΦΕ δραστηριότητα 8 να συγγράψουν ένα σύντομο ηλεκτρονικό μήνυμα προς τον εικονικό μαθητή, όπου θα περιγράψουν τις δικές τους εντυπώσεις σχετικά με τα γνωστικά τους αντικείμενα και τους εκπαιδευτικούς. Οι εργασία αυτή είναι ατομική.
- **Βήμα 2ο:** Στη συνέχεια, οι μαθητές καλούνται να ανταλλάξουν με το διπλανό / τη διπλανή τους απόψεις και να αλληλοσυμπληρώσουν το κείμενό τους. Το βήμα αυτό δεν υποστηρίζεται από ξεχωριστό ΦΕ και οι οδηγίες δίδονται από τον / την εκπαιδευτικό.
- **Βήμα 3ο:** Οι μαθητές καλούνται να παρουσιάσουν τις παραγωγές τους στην τάξη τους και να σχολιάσουν τις παραγωγές των συμμαθητών τους ως προς το περιεχόμενο και την ορθότητα. Το βήμα αυτό αποτελεί διαδικασία αυτοαξιολόγησης και ανατροφοδότησης των μαθητών. Το βήμα αυτό δεν υποστηρίζεται από ξεχωριστό ΦΕ και οι οδηγίες δίδονται από τον / την εκπαιδευτικό.

Γνωστική διεργασία: *[Εφαρμόζοντας με δημιουργικό τρόπο – Τελική Αξιολόγηση]*

- **Βήμα 1ο:** Οι μαθητές καλούνται στο ΦΕ δραστηριότητα 9a να δημιουργήσουν ένα δικό τους επιτραπέζιο παιχνίδι, όπου θα αξιοποιήσουν το γνωστικό υλικό που αποκτήθηκε κατά τη διδακτική παρέμβαση. Στόχος είναι η ενασχόληση με το γλωσσικό υλικό σε διαφορετικό περιβάλλον, αποκεντρώνοντας από τη μάθηση και εστιάζοντας περισσότερο στο παιχνίδι. Η εργασία πραγματοποιείται σε συνεργασία με τον διπλανό, ώστε να αποφευχθεί το αίσθημα της αδυναμίας σε μαθητές με πιο αργούς ρυθμούς κατάκτησης.
- **Βήμα 2ο:** Οι μαθητές ανταλλάσσουν μεταξύ τους το παιχνίδι που δημιούργησαν, ώστε να γίνει μία πρώτη διόρθωση και αξιολόγησή τους. Οι μαθητές καλούνται στο ΦΕ δραστηριότητα 9b να αξιολογήσουν τις παραγωγές σύμφωνα με ρουμπρίκα αξιολόγησης.
- **Βήμα 3ο:** Για την ολοκλήρωση της διαδικασίας, οι μαθητές καλούνται να σημειώσουν τη βαθμολογία κάθε παραγωγής ώστε να αναδείξουν την καλύτερη παραγωγή της τάξης. Αυτό ενισχύει τον συναγωνισμό των μαθητών ενώ παράλληλα προσθέτει ένα επιπλέον κίνητρο δημιουργίας καινοτόμων και προσεγμένων παιχνιδιών. Η οδηγία και προηγούμενη ενημέρωση για τη διαδικασία αυτή δίδεται από τον / την εκπαιδευτικό πριν την εκτέλεση της διεργασίας, ώστε όλοι οι μαθητές να γνωρίζουν τις προϋποθέσεις και το στόχο της δραστηριότητας.
- **Βήμα 4ο:** Οι μαθητές καλούνται να παίξουν τα παιχνίδια τους, έτσι ώστε η διαδικασία αυτή να δημιουργήσει θετικό μαθησιακό κλίμα καθώς και θετική προδιάθεση για τα επόμενα μαθήματα. Το βήμα αυτό δεν υποστηρίζεται από ξεχωριστό ΦΕ και οι οδηγίες δίδονται από τον / την εκπαιδευτικό.